Дэманстрацыйны варыянт
рэспубліканскай кантрольнай работы
па вучэбным прадмеце «Беларуская мова»
(VIII клас; 2025/2026 навучальны год)[1]

Інструкцыя для вучня

На выкананне рэспубліканскай кантрольнай работы адводзіцца **45** хвілін. Выконваць заданні можна ў любым парадку. Калі не ведаеце, як выканаць заданне, прапусціце яго і пераходзьце да наступнага. Пры наяўнасці часу пасля выканання ўсёй работы можна вярнуцца да прапушчаных заданняў.

Пры выкананні работы не дазваляецца карыстацца сродкамі захавання і перадачы інфармацыі (вучэбнымі дапаможнікамі, рабочымі сшыткамі, слоўнікамі, электроннымі прыладамі).

Адказы на заданні акуратна, разборліва запісваюцца ў «Бланку адказаў» справа ад нумара адпаведнага задання.

Перш чым здаць «Бланк адказаў» упэўніцеся, што перанесены ўсе неабходныя адказы з чарнавіка.

Жадаем поспехаў!

Заданне 1. Адзначце два віды сувязі, пры дапамозе якіх сказы могуць быць звязаны ў тэксце. *Запішыце ў «Бланк адказаў» нумары правільных адказаў (напрыклад: 3, 5).*
1) перпендыкулярная;
2) паслядоўная;
3) асноўная;
4) паралельная;
5) слоўнікавая.

Заданне 2. Працягніце сцверджанні. *Запішыце сцверджанні ў «Бланк адказаў».*
1) Тэкст – гэта твор маўлення, які складаецца з... .
2) Акалічнасць – гэта даданы член сказа, які абазначае... .

Заданні 3–5.
Прачытайце тэкст і выканайце заданні 3–5.

«Класная» прэм’ера, ці Падарунак усім настаўнікам

З пачаткам навучальнага года класныя кіраўнікі ўжо задумваюцца, на якія фільмы можна будзе схадзіць усім класам гэтай восенню. І каб доўга шукаць цікавую і карысную карціну не прыйшлося, пра гэта ўжо паклапаціліся беларускія стваральнікі кіно, зрабіўшы шыкоўны падарунак усім настаўнікам да Дня ведаў – гаворка пра доўгачаканую прэм’еру «Класная».

Карціна распавядзе пра выпускніцу БДПУ Таццяну Васілеўскую, якую размеркавалі ў аграгарадок Міжрэчча. У школе дзяўчына стала класнай

[1] © АКАДЭМІЯ АДУКАЦЫІ

АКАДЭМІЯ АДУКАЦЫІ

выпускнога класа. Кожнага з вучняў *(н_)*пакояць праблемныя моманты... *(Н_)*хто з падлеткаў *(н_)*ў якім разе не гатовы прыняць замену сваёй былой любімай класнай, якая была вымушана пайсці на пенсію. Маладой настаўніцы давядзецца пераадолець уласныя сумненні, *(н_)*вопытнасць.

Да прэм'еры «Класную» паказалі журналістам. Здымачная група ахвотна згадвала, як стваралася кіно. Асабліва цяжкімі былі дзве сцэны: самая масавая, дзе бралі ўдзел каля 200 чалавек, і тая, дзе адзін з герояў праваліўся пад лёд (зразумела, яе здымалі з удзелам каскадзёраў пры захаванні ўсіх правілаў бяспекі). Найбольш кранальнымі назвалі адну з фінальных сцэн, дзе завуч школы чытае верш, а таксама танец класнай са сваім калегам, які падтрымліваў яе на працягу ўсёй гісторыі.

Па матэрыялах газеты «Звязда»

Заданне 3. Вызначце, да якога стылю належыць прыведзены тэкст. *Адказ запішыце ў «Бланк адказаў» (напрыклад: навуковы стыль).*
Вызначце асаблівасці стылю, да якога належыць прыведзены тэкст. Устанавіце адпаведнасць паміж левым і правым слупкамі табліцы.
Адказ запішыце ў «Бланк адказаў» у выглядзе спалучэння літары і адпаведнай лічбы (напрыклад: А2Б4В3Г1Д5). Літары павінны ісці ў алфавітным парадку.

А) характэрныя рысы; Б) сфера выкарыстання; В) лексічныя сродкі; Г) асноўныя жанры; Д) задачы маўлення	1) паведамленне навін штодзённага жыцця, тлумачэнне грамадска-палітычных пытанняў; 2) аператыўнасць і дакладнасць інфармацыі; лагічнасць доказаў; 3) нататка, артыкул, водгук, рэпартаж, інтэрв'ю, публічнае выступленне; 4) ужыванне абстрактнай і грамадска-палітычнай лексікі; 5) сродкі масавай інфармацыі, грамадска-палітычная літаратура, палітычныя выступленні

Заданне 4. Спішыце словы з левага слупка, раскрываючы дужкі. *Адказ запішыце ў «Бланк адказаў».*
Устанавіце адпаведнасць паміж левым і правым слупкамі табліцы. *Адказ запішыце ў «Бланк адказаў» у выглядзе спалучэння літары і адпаведнай лічбы (напрыклад: А2Б4В3Г1). Літары павінны ісці ў алфавітным парадку.*

А) *(н_)*пакояць Б) *(н_)*ў якім разе В) *(н_)*вопытнасць Г) *(Н_)*хто	1) *не (ня)* з назоўнікам пішацца разам, калі надае слову новае, супрацьлеглае, значэнне, якое можна патлумачыць сінонімам без *не (ня)*; 2) *ні* пішацца асобна з адмоўнымі займеннікамі, калі пасля *ні* ўжываецца прыназоўнік; 3) слова без *не (ня)* не ўжываецца; 4) *не (ня)* з поўнымі дзеепрыметнікамі пішацца разам, калі пры іх няма паясняльных слоў;

АКАДЭМІЯ АДУКАЦЫІ

	5) з адмоўнымі займеннікамі і прыслоўямі *ні* пішацца разам

Заданне 5. Раскажыце пра свой любімы фільм. *Складзіце і запішыце ў «Бланк адказаў» тэкст-апісанне з 5–7 сказаў. Дайце тэксту загаловак.*

Пры адказе выкарыстайце:

- просты сказ з састаўным дзеяслоўным выказнікам;
- просты сказ, ускладнены аднароднымі членамі;
- просты аднасастаўны сказ.

АКАДЭМІЯ АДУКАЦЫІ